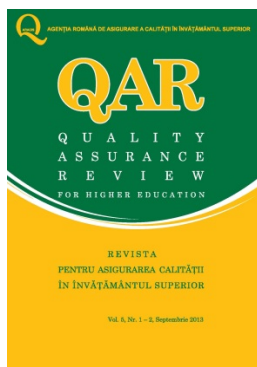

AGENȚIA ROMÂNĂ DE ASIGURARE A CALITĂȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR
THE ROMANIAN AGENCY FOR QUALITY ASSURANCE IN HIGHER EDUCATION

Membră cu drepturi depline în Asociația Europeană pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior - ENQA
Înscrisă în Registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior - EQAR

Quality Assurance Review For Higher Education

Cercetare privind importanța acordată Proceselor de Asigurare Internă a Calității de către Conducerea Universităților – Studiu de caz

Delia Gologan

Quality Assurance Review for Higher Education, Vol. 5, Nr. 1-2, 2013, pp. 106-114

Publicat de: Consiliul Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior - ARACIS

Locul publicării: București, România

Tipul publicației: tipărit, online

ISSN: 2066 - 9119

Adresa: Bd. Schitu Măgureanu, nr. 1, Sector 1, București, cod poștal 050025

Telefon: +40 21 206 76 00; Fax: +40 21 312 71 35

E-mail: gar@aracis.ro

Pagină electronică: <http://www.aracis.ro/en/publicatii/qar-magazine/numarul-curent/>

Revista Quality Assurance Review for Higher Education este editată din fondurile proprii ale ARACIS și asigură sustenabilitatea proiectului “Asigurarea calității în învățământul superior din România în context european. Dezvoltarea managementului calității academice la nivel de sistem și instituțional”, Contract POSDRU/2/1.2/S/1, cod proiect 3933.

Pentru a reproduce un text din revistă este necesar acordul scris ARACIS.

Răspunderea pentru textele scrise aparține autorilor.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a ARACIS.

Importanța acordată proceselor de asigurare internă a calității de către conducerea universităților – Studiu de caz

Delia Gologan*

delia@anosr.ro

Rezumat: În contextul în care responsabilitatea asigurării interne a calității în învățământul superior revine universității, am considerat interesantă analiza modului de percepție a acesteia de către conducerea universităților, prin prisma felului în care ele sunt reflectate la nivelul rapoartelor de activitate. Întrucât am plecat de la premisa că modul în care acestea sunt reprezentate în aceste documente reprezintă o reflecție fidelă a priorității pe care preocuparea pentru asigurarea calității o are în rândul leadershipului universitar. Am analizat un număr de 8 rapoarte de activitate ale rectorilor, reieșind faptul că se reacționează încă bine determinând acordare de importanță și resurse corespunzătoare proceselor de asigurare a calității doar în momentul unei evaluări externe (extrem de bine cotate și reprezentate în documentele analizate). Neexistența unei culturi a calității se reflectă în faptul că se menționează ca activități derulate doar câteva activități posibile (ex: evaluarea cadrelor didactice, sondaje de opinie etc). Nu există în niciun caz o strategie de integrare a feedbackului primit din diversele campanii de sondare a membrilor comunității, care să indice o preocupare constantă de îmbunătățire permanentă a proceselor în interiorul universității.

Cuvinte cheie: analiza, rapoarte, universități, sondaje, legătură

Abstract: Quality assurance is, in the end, more than a national regulation or an international guideline, an internal affair and responsibility of the Higher Education institution. Therefore, I considered interesting to look upon the importance offered to Quality Assurance by the leadership of the universities trying to analyze it through the reflection of this area in the activity report of the rector. Having studied 8 university reports, the conclusion is that the decision factors don't put into the process enough effort or resources. They on, on the other hand, get more active while undertaking an external review, which is fairly well represented in the reports, which also mention some internal questionnaires but never the rectors' strategy to take into account the received feedback. Therefore we can conclude that there is a scarce representation of and almost no link between a quality assurance culture and the priorities of the HE institutions management whom do not show a constant preoccupation for the improvement of the system.

Key words: analyze, report, university, link

I. Introducere (context)

Asigurarea Calității în învățământul superior a devenit un subiect prioritar pe agenda publică odată cu începerea implementării procesului Bologna și cu aderarea României la această inițiativă de creare a Spațiului European al Învățământului Superior (SEIS) care să fie caracterizat prin încredere și recunoaștere reciprocă a formelor de educație din interiorul ariei, care să atingă un nivel recomandat de calitate astfel încât prin coerență la nivel european, învățământul superior din cadrul statelor „Bologna“ să devină atractiv și competitiv la nivel internațional.

* Afiliere instituțională: Alianța Națională a Organizațiilor Studentești din România

Pe scurt, asigurarea calității a fost construită pornind de la mențiunile din comunicatele ministeriale, reprezentate de asumările făcute de către Miniștrii Educației statelor semnatare ale Declarației de la Bologna cu fiecare întâlnire în cadrul Conferințelor ministeriale organizate odată la fiecare 2 ani. Astfel asigurarea calității este menționată încă din 1999 în declarația de la Bologna cu primii pași în vederea atingerii obiectivelor comune: *”Promovarea cooperării europene în asigurarea calității unei viziuni legate de ideea de a dezvolta criterii și metodologii comparabile”* (Bologna, 1999, 3).

Ulterior la Praga, în 2001, Miniștrii și-au asumat: *”Miniștrii au recunoscut rolul vital pe care îl joacă sistemele de asigurare a calității în asigurarea unor standarde ridicate de calitate și în facilitarea comparabilității calificărilor în Europa.”* (Praga, 2001, 4) și au subliniat nevoia unei *”cooperări strânse, în Europa, precum și a încrederii reciproce și acceptării sistemelor naționale de asigurare a calității”* (Praga, 2001, 4), prin împărtășirea și diseminarea de exemple de bune practici pozitive pentru care s-a făcut *”apel la ENQA pt a elabora un cadru comun de referință și a disemina”* (Praga, 2001, 4) aceste exemple.

În 2003, la Berlin: s-a accentuat ideea că, în conformitate cu principiile autonomiei instituționale, *”responsabilitatea de bază pentru asigurarea calității în învățământul superior aparține fiecărei instituții aparte și acest lucru formează temelia unei responsabilități autentice a sistemului academic în cadrul național”* (Berlin, 2003, 3) și s-a convenit ca până în anul 2005 sistemele naționale de asigurare a calității să includă:

- Definierea responsabilităților organelor și instituțiilor implicate.
- Evaluarea programelor sau instituțiilor, inclusiv evaluarea internă, analiza externă, participarea studenților și publicarea rezultatelor.
- Un sistem de acreditare, certificare sau proceduri comparabile.
- Participarea internațională, cooperarea și organizarea rețelelor.

concomitent cu lansarea unei colaborări între ENQA, EUA, EURASHE și ESIB (cunoscuți ulterior sub denumirea de ”E4”) pentru a dezvolta un set coordonat de standarde, proceduri și norme în sfera asigurării calității, dar și pentru a explora modalitățile de creare a unui sistem adecvat și echitabil de analiză a asigurării calității sau/și acreditării agențiilor și instituțiilor (Bergen, 2005, 2).

În 2005, la Bergen s-au adoptat *”European Standards and Guidelines”* și s-a convenit să se introducă modelul propus de evaluare colegială (peer review) a agențiilor de asigurare a calității, (această procedură fiind) întemeiată pe evaluări naționale, respectând, în același timp recomandările și criteriile comun acceptate la nivel european. Concomitent se oferă acordul pentru realizarea *”Registrului European al Agențiilor de Asigurare a Calității”* (EQAR –European Quality Assurance Register) (Bergen, 2005, 2).

În 2007, la Londra, se transferă responsabilitatea la nivelul instituțiilor de învățământ superior cărora li se recomandă să își dezvolte instrumente și mecanisme de asigurare internă a calității în concordanță cu recomandările internaționale. În această perioadă începe colaborarea dintre diverse agenții naționale de asigurare a calității și schimbul de experiență prin organizarea și participarea la forumul european al asigurării calității (London, 2007, 4).

În cel mai recent dintre comunicatele ministeriale se vorbește despre asigurarea calității ca fiind singura modalitate de creștere a încrederea în sistemele de învățământ superior, de a le face ușor de recunoscut și echivalat între statele Spațiului European al Învățământului Superior și se agreează asupra unei reviziuni a standardelor și recomandărilor europene (European Standards and Guidelines) privind asigurarea calității astfel încât ele să răspundă mai bine nevoilor sistemului (Bucharest, 2012, 2).

Se observă astfel că, la nivel european, există o preocupare pentru asigurarea calității de peste 10 ani, însă dincolo de recomandările europene pentru atingerea reală a obiectivelor setate în comun și asumate de către statele semnatare este esențial modul de implementare la nivel național al acestor instrumente și mecanisme. Pentru aceasta este necesar în primul rând conturarea unui cadru legislativ național care să permită apropierea de standardele europene. Acesta trebuie, ulterior reflectat în reglementările adoptate la nivelul universității întrucât aceasta este considerată responsabilă de

asigurarea calității în sensul implementării mecanismelor de asigurarea calității și preocuparea constantă pentru aceasta în toate activitățile de zi-cu-zi din mediul academic.

În acest context, am considerat că este relevantă analiza modului în care liderii și structurile de conducere ale universităților din România înțeleg să trateze procesele de asigurarea calității. ‘i, am cercetat importanța pe care aceștia o acordă domeniului, analizând rapoartele privind starea universităților din clasa A, de cercetare avansată și educație. Toate acestea pentru a vedea în ce măsură există deschidere din partea universităților (pornind de la leadership) de a dezvolta mecanisme, instrumente, procese de asigurare continuă a calității și, implicit, a unei culturi a calității, pentru a putea anticipa probabilitatea ca procesele dezvoltate la nivelul reglementărilor privind asigurarea calității în România să nu rămână doar formalități, ci să ajungă realitatea care determină creșterea calității învățământului superior.

II. Metodă

Am analizat prin metoda logică rațională, specifică dreptului, 6 rapoarte privind starea universității publicate pe site-urile a 6 universități de clasa „A” (de educație și cercetare avansată):

1. Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” Cluj-Napoca
2. Universitatea „Al.I.Cuza” Iași
3. Universitatea București
4. Universitatea Politehnică Timișoara
5. Universitatea Tehnică din Cluj Napoca
6. Universitatea Politehnică București

Comparând mai multe elemente ce țin de reprezentarea asigurării interne a calității în aceste documente:

- poziția unde este menționată asigurarea internă a calității și extinderea prezentării acestui capitol;
- liniile prezentate în capitolul rezervat acestor procese;
- rezultatele obținute în domeniu și modalitatea de prezentare a acestora în raportul universității.

Limitările prezentului studiu sunt reprezentate de faptul că nu am analizat importanța asigurării interne a calității din perspectiva conducerii universității, decât prin prisma rapoartelor de activitate publicate pe site-urile acestor instituții. Este de menționat faptul că acestea sunt Rapoartele privind Starea Universității pe care rectorul are obligația, în conformitate cu art. 130, alineatul (2), să îl elaboreze și publice pe site-ul universității până în luna aprilie a anului următor celui raportat. În conformitate cu prevederile legii în vigoare acest document trebuie să cuprindă și prevederi privind „e) situația asigurării calității activităților din cadrul universității;” (Art 130, alineatul (2), punctul e) din Legea nr 1/2011 a Educației Naționale) (LEN, 2011, 47).

Cea de a doua limitare a prezentului studiu este determinată de imposibilitatea identificării Raportului rectorului (anual/periodic) privind starea universității, în toate cazurile studiate. Acesta a fost înlocuit, în cazul Universității Politehnică din Timișoara cu Raportul Instituțional de Autoevaluare realizat în luna mai 2012, fiind cel mai recent și mai complet raport relevant pentru studiu prezent.

III. Rezultate și discuții

III. 1 UMF Cluj

În Raportul de activitate 2011-2012, Asigurarea Calității nu dispune de un capitol separat/distinct alocat acestui domeniu de activitate al universității, așadar pretenția prezentării într-un capitol distinct a activității de asigurare internă a calității este nejustificată. Cu toate acestea, în partea alocată

Prorectoratului de evaluare academică și asigurarea calității sunt prezentate acțiunile întreprinse în anul 2010-2011 (UMF, 2011, 46):

- Evaluarea activității didactice – printr-un sistem online 360 grade (testat în variantă pilot pentru pilonul evaluării cadrelor didactice de către studenți)
- Evaluarea programelor de studiu de către absolvenți, precum și a procesului de admitere din perspectiva candidaților
- Activitățile aferente acreditării ARACIS a programelor de studiu nivelul licență
- Participări la evenimente naționale și internaționale ce adresează problematica asigurării calității, precum și demararea unui Proiect POSDRU privind „*Standardele de calitate și indicatorii de performanță specifici pentru Învățământul Superior din domeniul Sănătate*“ (UMF, 2011, 45);

Este de remarcat faptul că se specifică momente ale colaborării interdepartamentale cu:

- Prorectoratul didactic în scopul calculării adecvate a creditelor ECTS
- Școala doctorală în vederea evaluării portalului eDoctoral Campus
- Departamentul de Relații cu Publicul în vederea evaluării vizitelor elevilor

Raportul nu conține alte aprecieri legate de activitatea de asigurare internă a calității sau acțiunile de follow-up după realizarea Rapoartelor privind evaluările derulate.

III. 2 Universitatea „Al.I. Cuza“, Iași

În Raportul de activitate al Universității ”Al. I. Cuza”, Iași, activitățile privind asigurarea calității sunt prezentate în cadrul capitolului numărul IV, care începe cu enumerarea membrilor Comisiei de Evaluare și Asigurare a Calității (CEAC) dintre care lipsesc însă datele despre membrul student, prevăzut de lege ca membru de drept al acestei comisii. În raport se menționează apoi, pe scurt activitățile întreprinse în perioada raportării (UAIC, 2012, 56):

- „planificarea acțiunilor,
- elaborarea rapoartelor de autoevaluare și a documentelor specifice asigurării calității,
- desfășurarea evaluărilor interne și externe.“ (UAIC, 2012)

ulterior, se trece la prezentarea rezultatelor obținute în perioada raportată, printre care și clasarea universității în clasa universităților de educație și cercetare avansată și includerea universității într-un sistem de clasificare internațională. În final este menționată parcurgerea etapelor evaluării de către EUA, derulată în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Nu se face nicio altă precizare privind acțiunile întreprinse pentru asigurarea internă a calității procesului educațional sau strategia universității de lucru cu rezultatele rezultate din evaluările interne și externe întreprinse.

Menționez că Legea nr 1/2011 a Educației Naționale (LEN, 2011, 74) prevede la **art 213, punctul (14)** „Studenții au cel puțin un reprezentant în comisiile de etică, cazări, de asigurare a calității, precum și alte comisii cu caracter social“.

III. 3 Universitatea din București

Raportul de activitate al acestei instituții începe prin prezentarea obiectivelor strategice ale universității, printre care însă nu se menționează explicit asigurarea calității procesului educațional sau al activităților întreprinse. În slide-ul 54 din totalul de 68, se menționează managementul calității, titlu sub care apoi se menționează 2 certificări ISO și „*aparitiia unei culturi a calității*“ (UB, 2008), precum și activitățile întreprinse de către universitate în vederea evaluării ARACIS și participării prin reprezentanți sau organizării de evenimente pe tematica asigurării calității.

În cele 4 slideuri alocate domeniului nu se menționează însă nimic despre asigurarea internă a calității – acțiuni întreprinse sau rezultate obținute, evidențiindu-se astfel lipsa de preocupare a conducerii universității față de astfel de procese.

III. 4 Universitatea Politehnică Timișoara

În cazul acestei universități nu am găsit disponibil pe site-ul universității un raport privind starea universității recent, relevant pentru subiectul prezentei lucrări doar rapoarte anuale ale Comisiei de Evaluare și Asigurare a Calității (CEAC). Am găsit, însă Raportul de autoevaluare al universității pregătit pentru evaluarea instituțională realizată de către EUA prin intermediul Institutional European Programme. Am considerat că acesta este suficient de relevant spre a fi folosit în prezentul context, întrucât este cel mai recent raport instituțional de autoevaluare complet (UPT - EUA, 2012, 28-31).

Raportul este detașat mult mai cuprinzător și mai complet decât celelalte rapoarte analizate, menționând existența în cadrul universității a unor politici de asigurare internă a calității a căror importanță este recunoscută prin *"Declarația rectorului privind Politica de asigurare internă a calității din Universitatea "Politehnică" din Timișoara"* (UPT-EUA, 2012, 28). De asemenea amintește faptul că membrii comunității academice implicați în comisiile de asigurare a calității derulează chestionare de evaluare a satisfacției studenților vis-a-vis de calitatea serviciilor educaționale, satisfacția cadrelor didactice și a angajaților, precum și chestionare privind nevoile pieței de muncă în vederea adaptării ofertei educaționale la aceasta din urmă.

Raportul menționează de asemenea o serie de activități cu caracter permanent, continuu pe care le desfășoară universitatea în vederea asigurării calității proprii activității: monitorizarea și revizuirea periodică a programelor analitice, evaluarea cadrelor didactice de către studenți și asigurarea calității personalului didactic, toate acestea prin intermediul activităților derulate de CEAC și susținute de colectarea prin sistemul informatic și prelucrarea datelor relevante pentru analiza statusului actual al sistemului, cu asigurarea transparenței decizionale a universității prin actualizarea periodică a informațiilor de pe site-ul universității.

Nici acest raport nu cuprinde date privind modalitatea de gestionare de către conducerea universității a rezultatelor obținute în urma studiilor sau chestionarelor derulate, neexistând exemple de bună-practică prezentate în sensul integrării feedbackului primit de la actorii din comunitatea academică.

III. 5 Universitatea Tehnică Cluj Napoca (UTCN)

În raportul Universității Tehnice Cluj-Napoca există un capitol special dedicat **Asigurării Calității (nr 10)**, se face referire la calitate de multe ori, încă de la începutul documentului amintindu-se faptul că universitatea are dezvoltate standarde și indicatori proprii de calitate pentru a asigura *„formarea resursei umane înalt calificate“* (UTCN, 2012, 26). Se menționează de asemenea faptul că universitatea a trecut printr-o evaluare EUA, precum și clasarea universității în clasa instituțiilor care fac educație și cercetare avansată.

Spre deosebire de alte rapoarte, în acesta se menționează importanța asigurării continuității activităților de asigurare a calității precum și *„valorificarea experienței acumulate“* anterior în acest domeniu pentru asigurarea competitivității pe plan european. Am observat de asemenea, preocuparea universității pentru dezvoltarea de mecanisme de verificare a informațiilor transmise terților în vederea evaluărilor externe/auditurilor corecte – *„Dorind a asigura o calitate maximă actului de evaluare, toate documentele și documentațiile ce au fost trimise spre acreditare ARACIS-ului, au fost verificate și inventariate de către Departamentul universitar de masterat, respectiv Departamentul de asigurare a calității.“* (UTCN, 2012). Cu toate acestea, deși se menționează evaluarea satisfacției absolvenților universității vizând resursele de învățare puse la dispoziție de universitate, calitatea serviciilor etc nu se specifică care este strategia universității vis-a-vis de rezultatele obținute. Se menționează în schimb faptul că s-a recurs la mutarea unor birouri și reamenajarea spațiilor destinate personalului administrativ pentru creșterea calității condițiilor de muncă. Se menționează de asemenea că aceleași standarde de calitate privind condițiile de muncă sunt respectate și în extensiile universității.

III. 6 Universitatea Politehnică București

Raportul acestei instituții are un capitol întreg dedicat asigurării calității (cap IV) și face referire la *”Obiectivul strategic fundamental al conducerii UPB în domeniul calității l-a constituit implementarea unui sistem de management al calității bazat pe o politică, o structură organizatorică și o documentație, care să permită planificarea, monitorizarea- evaluarea și intervenția corectiv preventivă în vederea îmbunătățirii continue a calității.”* (UPB, 2012, 67). Raportul menționează un instrument de dezvoltare a unei culturi pentru calitate în interiorul universității: perfecționarea cadrelor didactice cu funcții de răspundere.

Este singurul raport dintre cele analizate care cuprinde un subcapitol destinat asigurării calității personalului didactic – aspect de obicei neglijat de universități întrucât nu este suficient de bine reprezentat în rândul indicatorilor și standardelor de calitate pentru acreditarea sau autorizarea instituțiilor de învățământ superior sau a programelor de studiu și nici a criteriilor ce stau la baza finanțării universităților. – *”Asigurarea calității procesului didactic a constituit o preocupare permanentă a conducerii universității în colaborare cu structurile de asigurare a calității din universitate, care s-a concretizat prin elaborarea unor proceduri de asigurare a calității procesului didactic, în vederea asigurării repetabilității bunelor practici în domeniu.”* (UPB, 2012, 65).

Un exemplu de bună practică identificat în raportul acestei instituții a fost folosirea experților independenți, din rândul angajatorilor, pentru evaluarea internă a calității.

Discuții

În concluzie, se observă că majoritatea Rapoartelor de activitate a universităților analizate în acest studiu de caz conțin câte un capitol alocat departamentului de evaluare și asigurare a calității universității și conțin prevederi despre:

- parcurgerea unor evaluări externe
- înscrierea universității în diverse sisteme de clasificare și ierarhizare
- derularea unor sesiuni de chestionare a satisfacției membrii comunității academice privind diverse aspecte ale vieții acestora în interiorul instituției – facilități sociale, resurse de învățare, etc.

Majoritatea menționează, după cum se observă din capitolul anterior parcurgerea etapelor de evaluare instituțională sau a programelor de către ARACIS sau EUA prin intermediul Institutional Evaluation Programe (IEP). **Se observă astfel că universitățile nu au integrat în totalitate paradigma dezvoltării unei culturi a calității întrucât se forțează încă să se preocupe de asigurarea calității doar în momentul unor evaluări externe** (lucru observabil și din poziția pe care o au aceste evaluări în rapoartele privind starea universității în ultima perioadă, din perspectiva rectorului). În momentul acestor audituri, structurile universității se activează pentru elaborarea de proceduri, chestionare, evaluări prin intermediul cărora să se bifeze indicatorii și standardele evaluatorilor. Se observă însă faptul că lipsește cultura asigurării permanente a calității și preocuparea constantă asupra îmbunătățirii calității proceselor din universitate, fără să existe alt stimulente, din simplul fapt că nu există o preocupare a conducătorilor universităților pentru integrarea feedbackului primit și realizarea unei strategii de gestionare a rezultatelor obținute din campaniile de chestionare internă sau externă privind satisfacția diverșilor actori din domeniul educațional (studenți, cadre didactice, reprezentanți ai angajatorilor, personal administrativ etc) privind diverse procese din interiorul instituției de învățământ superior – proces educațional, facilități sociale, resurse de învățare etc.

Nr. Crt.	Universitate al cărui raport al rectorului a fost analizat	Poziția din raport unde este menționată AC	Extinderea / modul de prezentare al capitolului în raport	Rezultate obținute în domeniul AC (modalitatea de prezentare în raport)	Observații
1	UMF Cluj-Napoca	AC nu dispune de un capitol distinct	Detaliat prezentate în raportarea prorectorului responsabil	Nu există precizări clare	Raport 2011-2012
2	Universitatea A.I.I.Cuza, Iași	Capitolul IV	Detaliat prezentate, fără mențiuni la procesul de Asigurarea internă a calității	Se enumeră: - poziționarea instituției în clasamentul universităților și ierarhizarea programelor de studiu; - poziționarea universității într-un clasament internațional. Nu se menționează: -produrile de asigurare internă a calității; - existența unei strategii a universității față de rezultatele evaluărilor interne și externe;	
3	Universitatea București	1 slide (din totalul de 68 de slide-uri ale prezentării PPT)	Enumerare activități la care reprezentanții universității au participat.	Rezultate: „aparitia unei culturi a calității“. Nu se menționează proceduri de asigurare internă a calității.	
4	Universitatea Politehnică din Timișoara	Nu există raport public.	2 subpuncte ale Raportului de autoevaluare pregătit pentru evaluarea IEP	Printre rezultate: -o declaraie de viziune a rectorului privind domeniul; - activități de evaluare a satisfacției membrilor comunității academice și monitorizare și revizuire a programelor. Nu se menționează: -activitățile de follow-up întreprinse după implementarea chestionarelor;	Document studiat: Raport de autoevaluare al UPT pentru evaluare IEP
5	Universitatea Tehnică Cluj Napoca	Capitol nr. 10 în Raportul Rectorului	Enumerare de proceduri, standarde și indicatori elaborați	Rezultate: - evaluarea EUA;- poziția ocupată de instituție în clasamentul universităților și ierarhizarea programelor de studiu; - importanța asigurării continue a calității.	
6	Universitatea Politehnică București	Capitol nr. IV din Raportul instituțional	Enumerare de activități	Rezultate: - instrument de dezvoltare a culturii calității;- subcapitol destinat asigurării calității personalului didactic; - experți utilizați din rândul angajatorilor pentru evaluarea internă a calității.	

IV. Concluzii

Deși, prezentul studiu nu are pretenția a se considera exhaustiv, întrucât documentele analizate sunt, adesea completate, de rapoarte anuale sau periodice ale Comisiilor și Departamentelor de Asigurarea și Evaluarea Calității, consider că este **esențial ca, în raportul rectorului**, asigurarea calității să **ocupe locul cuvenit**, întrucât dezvoltarea unei culturi a asigurării interne a calității în interiorul instituțiilor de învățământ superior este în primul rând o problemă de management. Întrucât consider că este necesar ca inițiativa dezvoltării de instrumente de asigurare internă a calității trebuie să pornească de la cele mai înalte nivele de decizie și coordonare și anume, de la Consiliul de Administrație și de la rector. Ca apoi ele să fie tratate și la nivelele inferioare cu prioritatea corespunzătoare și astfel să ajungă să se răsfrângă în activitatea de zi-cu-zi a tuturor membrilor comunității academice. Aceasta deoarece este imposibil să vorbim despre o cultură a asigurării interne a calității actului didactic și a activității de cercetare, fără să asociem din start ideea unei preocupări permanente a celor implicați în proces asupra calității, dar în special a managerului.

De aceea, consider important ca, în atribuțiile tuturor persoanelor cu responsabilitate de conducere, managerială, la orice nivel în cadrul universității să se regăsească printre atribuții și obligații, preocuparea pentru asigurarea calității proceselor desfășurate la nivelul de care acesta este responsabil. În timp, această impunere ușor forțată va deveni obișnuință și automat va fi tratat ca ceva implicit asimilat activității unui manager. Este însă nevoie ca pentru început impulsul de demararea a acestor procese să pornească de la Rector.

Referințe bibliografice

The Bologna Declaration of 19 June 1999 (disponibil la adresa: http://www.ehea.info/Uploads/Declarations/BOLOGNA_DECLARATION1.pdf, accesat la 1.03.2013);

Towards the European Higher Education Area - Communiqué of the meeting of European Ministers in charge of Higher Education in Prague on May 19th 2001 (disponibil la adresa: http://www.ehea.info/Uploads/Declarations/PRAGUE_COMMUNIQUE.pdf, accesat la 01.03.2013);

“Realising the European Higher Education Area” - Communiqué of the Conference of Ministers responsible for Higher Education in Berlin on 19 September 2003 (disponibil la: http://www.ehea.info/Uploads/Declarations/Berlin_Communique1.pdf, accesat la 01.03.2013);

The European Higher Education Area - Achieving the Goals Communiqué of the Conference of European Ministers Responsible for Higher Education, Bergen, 19-20 May 2005 (disponibil la: http://www.ehea.info/Uploads/Declarations/Bergen_Communique1.pdf; accesat la 01.03.2013);

London Communiqué - Towards the European Higher Education Area: responding to challenges in a globalised world, 18 May 2007 (disponibil la: http://www.ehea.info/Uploads/Declarations/London_Communique18May2007.pdf; accesat la: 01.03.2013);

Making the Most of Our Potential: Consolidating the European Higher Education Area Bucharest Communiqué (disponibil la:

<http://www.ehea.info/Uploads/%281%29/Bucharest%20Communique%202012%281%29.pdf>; accesat la: 01.03.2013);

Legea nr 1/2011 a Educației Naționale, publicată în Monitorul Oficial Partea I, nr 18 din 10 ianuarie 2011;

Raport privind starea Universității de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu“, Cluj Napoca, 2010-2011 (disponibil la: http://www.umfcluj.ro/Document_Files/Informatii-de-interes-public/00000287/79ak0_Raport%202010-2011.pdf; accesat la: 01.03.2013)

Raport privind starea Universității „Al.I.Cuza“, Iași, 2011-2012 (disponibil la: <http://www.uaic.ro/uaic/bin/download/University/Documente/raportstareauniversitatii.pdf>; accesat la 01.03.2013);

Universitatea București – Raport 2008-2011 (disponibil la: http://www.unibuc.ro/n/despre/Rapoarte_anuale_de_activitate.php; accesat la 01.03.2013);

Raport de autoevaluare pregătit pentru EUA, mai 2012 (disponibil la: <http://www.upt.ro/administrare/dgac1/file/2011-2012/EUA/UPT-EUA%20Evaluare-Raport-2012.pdf>; accesat la: 01.03.2013);

Raport 2008-2012, Universitatea Tehnică Cluj Napoca (disponibil la: http://www.utcluj.ro/download/Raport_2008-2012_final.pdf; accesat la: 01.03.2013);

Raportul Universității Politehnica București, 2008-2012 (disponibil la: www.upb.ro/files/pdf/relatii_publice/Raport_de_activitate_2012.pdf; accesat la 01.03.2013).